Kirik 152
Kogudus 352

SÕNAD JA TEOD

EELK TALLINNA TOOMPEA KAARLI KOGUDUSE KUUKIRI VEEBRUAR 2023 NR 2/134

Mu silmad on näinud sinu päästet. Lk 2:30

2. veebruaril tähistas kristlik kirik küünlapäeva, Issanda templisse toomise püha, mis ühtlasi lõpetab ka kirikuaasta jõuludega seotud pühaderingi. Loo Jeesuse templissetoomisest ja seal juhtunust jutustab meile evangelist Luukas. Samamoodi nagu jõulusündmus toimus tagasihoidlikult, varjatult vaid mõne üksiku silmapaari nägemisulatuses astuvad Maarja ja Joosep koos oma vastsündinud lapsega templisse tähelepanu otsimata. Võimalik, et nende templiskäik oleks võinud jääda sootuks märkamata, kui poleks olnud Siimeoni, kelle kohta Luukas kirjutab, et ta oli õiglane ja vaga ja ootas Iisraeli lohutust. Tuleb tunnistada, et Siimeon on üks minu jõululoo lemmiktegelastest. Usun, et Siimeon ei tulnud sellel päeval pühakotta mitte esimest korda, vaid käis seal igapäevaselt. Jumal oli talle lubanud, et ta ei sure enne, kui on Päästjat näinud ja nii ta siis ootas kannatlikult ja ustavalt, kuni ühel päeval tundis Maarja süles olevas vastsündinus ära selle, keda oli pikisilmi näha soovinud. Ta võttis ta hellalt oma kätele ja lausus: *Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahus oma ütlust mööda, sest mu silmad on näinud sinu päästet ...*

Üks silmapilk ja Siimeon tunneb rahu, mida on igatsenud. Tunneb ära selle, mida on igatsenud ja millest puudust tundnud. Kõik on järsku omal kohal. Kas pole ka nii, et just silmades peegeldub ka meie rahu või selle puudumine? Või kas pole sümboolne, et just sellel päeval, kui Siimeon leiab vastsündinud lapse silmades kaua igatsetud rahu, tähistame ka oma riigis rahu sündimise Tartu rahu aastapäeva.

See lihtne palve, mille Siimeon vastsündinud Rahuvürsti süles hoides loeb, on aastasadade jooksul inspireerinud paljusid heliloojaid. Ka Arvo Pärdi teoste hulgast leiab palve ladinakeelse alguse järgi nime saanud teose „Nunc dimittis“. Samuti on Siimeoni õnnistussõnad kiriku traditsioonis tunnipalvete nime kandva igapäevase palvetetsükli viimase, päevalõpu palvuse, muutumatu osa ning vast võiksime ka meie ennast õhtul magama minnes usaldada Jumala hoolde ja paluda rahu just nende samada vaga Siimeoni sõnadega: *Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahus oma ütlust mööda, sest mu silmad on näinud sinu päästet, mille sa oled valmistanud kõigi rahvaste silme ees: valgust, mis on ilmutuseks paganaile, ja kirkust sinu rahvale Iisraelile*.

Diakon Meelis Holsting

Jumala poolt hoitud aasta

Kirikuvalitsusele igal aastal esitatav koguduse aasta aruanne lõpeb hinnanguga möödunud aastale ja toon selle ka kuukirja lugejateni.

Kui peaksin iseloomustama möödunud aastat kahe sõnaga, siis oleks nendeks „keeruline” ja “ilus“ ja mõlema sõna puhul lisaksin, et see oli igal juhul Jumal poolt hoitud aasta.

Keeruliseks muutus kohe aasta algus, sest tegelikult ei olnud täpselt teada, mis pärast kaht pandeemia aastat juhtuma hakkab. Meeles mõlkus palju küsimusi: Kas jumalateenistustel käimine taastub? Kas leerilapsi tuleb rohkem või vähem? Millised tegevused koguduses taastuvad? Kuidas hakkab olema laulatuste ja ristimistega? Kas noortetöö käivitub? Kas kogudusega seotus liikmeannetuste kaudu kahaneb veelgi? Ilmselt ka oma valdkonnajuhtidel oleks siia sarnaseid küsimusi lisada.

Energiahindade tõusu ja kiire inflatsiooni kasvuga kasvas veelgi küsimuste hulk. Kahjuks lahkusid ootamatult igavikku kaks kauaaegset töötegijat: haldusjuht Sven Torpel ja raamatupidaja Margit Gloria Umjärv. Nende lahkumine tõi kaasa väljakutseid esitava töökorralduslike küsimuste lahendamise. Oma mõju kõikidele küsimustele jättis ka sõjategevus Ukrainas.

Mitmed möödunud aasta alguses tekkinud küsimused on saanud tänaseks küll esmase vastuse, kuid edasimõtlemist jätkub.

Vaadates statistikat saab tõdeda, et ega väga halvasti ei läinud. Toimus mitu leerikursust, lapsi ristiti aasta varemaga võrreldes rohkem, ka laulatusi oli veidi rohkem. Ometi võrdluses 2019. aastaga on langus ilmne ja kindlasti võib öelda, et taastumine võtab aega. Palju oleme pidanud mõtlema tegevussuundade täpsustamisele ja tulemusi näeme ehk alles lähiaastatel.

Foto: Erik Peinar

Kogudus ühises palves ristitee pühitsemisel.

Murettekitavaid teemasid sai nüüd päris palju, aga ometi ei ole kõik nii kurb, sest kõike negatiivsena kirjeldatut ei oleks võimalik kanda ilma ühtehoidva koguduseta. Ka keerulistel aegadel on olnud palju palvetajaid nii koguduse kui Kaarli Kooli eest. Kogudust on jätkuvalt rahaliselt toetatud ja isegi liikmeannetajate vähenedes on liikmeannetuste summa ja annetamine üldiselt kasvanud. See on teinud võimalikuks, et oleme hinnatõusude juures saanud oma tegevust samas mahus jätkata.

Rõõmu tõi sügisel piiblikooli käivitumine ja koostöös Rocca Al Mare kooliga Kaarli Kooli laienemine gümnaasiumiks. Möödu-

nud aastal lõpetas ka põhikooli esimene lend. Lapsi tahetakse jätkuvalt tuua nii lasteaeda kui kooli.

Kool tähistas oma 10. sünnipäeva. Sel puhul avati mitu näitust, ilmus Eesti Vabariigi ajal tegutsenud Kaarli Gümnaasiumi tutvustav raamat ning õpetajate lemmikretseptide kokaraamat.

Ka koguduse diakoonia- ja muusikatöö on taastunud. Eakatele pakutakse tegevust mitu korda nädalas ja koorid on saanud jätkata tavapäraste harjutustega.

Tänuga mõtleme perekond Lällile, kes kinkis kirikusse Jeesuse ristitee, millest ajendatuna kirjutasin mõtisklused nende piltide juurde. Mõtisklused ilmusid ka väikese raamatuna.

Kirikus restaureeriti kolm kroonlühtrit ja 9 seinabraad ning käärkambri ja organistide ruumi uksed.

Alates märtsist on koguduses tööl noortejuht ja noortetöö on saanud uue hoo sisse.

Taastunud on ka kirikukohv ja peale teenistust saame kohvilaua ääres koguduseliikmetega suhelda.

Kõik see näitab, et ka keerulistel aegadel ja teinekord ka kurbade mõtete keskel saame kogeda Jumala ja heade kaasteeliste hoidmist.

Tänu Jumalale ja Teile ning olgu Issand meid õnnistamas aastal 2023!

Statistikat 2022 (sulgudes 2021)

Liikmeannetajaid 1608 (1625)
Liikmeid 14 240 (14 157)
Ristiti 81 (87), kellest
- **lapsi** 37 (29)
- **täiskasvanuid** 44 (58)

Konfirmeeriti 81 (79), kellest
- **noori** 21 (23)
- **täiskasvanuid** 60 (56)

Laulatati 20 (14)
Maeti 114 (120)
Armulauaga teenistusi 219 (174)
Armulauale võeti 7039 (6098)
Keskmine osavõtt teenistusest 85 (105)
Muusikatöös osalejaid 279 (290)
Muusikakollektiive 11 (11)
Lastetöös regulaarselt osalejaid 30 (35)
Kodukülastusi 24 (9)

Sel kevadel tähistab koguduse naiskoor oma 70. sünnipäeva. Koor on Kaarli koguduses tegutsevatest kooridest vanim muusikakollektiiv

Naiskoor palub toetust uue albumi „KÕIK MUUTUB LAULUKS“ väljaandmisel, mis valmib CD plaadina käesoleva aasta maikuu alguseks. Varasemalt on välja antud kaks albumit (2001 ja 2011), kus kõlab vaimulik koorimuusika. Kolmas album koosneb suures osas eesti muusikast.

Plaadil kõlab Kaarli naiskoorilt kaksteist koorilaulu ja organist Kersti Petermanni esituses mõned eesti heliloojate orelipalad Tallinna Kaarli kiriku orelil. Sel korral löövad plaadil kaasa ka flöödimängija Maris Lend, viiuldaja Toomas Bubert ja organist/kontsertmeister Tiia Tenno. Plaadil olevad koorilaulud salvestatakse Viimsi Püha Jakobi kirikus. Plaat ilmub CD kujul ja muusikat on sellel tunni jagu.

Kogume toetust salvestuseks ja CD plaadi väljaandmisega seotud kuludeks.

Projekti kogumaksumus on 3487 eurot.

Kõiki annetajaid kutsume 16. mail plaadiesitluskontserdile Tallinna Kaarli kirikus.

Annetuse saaja: EELK Tallinna Toompea Kaarli kogudus
SEB, arve: EE171010022004706006
Swedbank, arve: EE392200221011214295
Selgitus: Naiskoori plaat

Kaarli kiriku idaküljele paigaldati kõrge telling katuse avariitööde teostamiseks. Nimelt sai katus kõvasti detsembri keskel räsida Eestit tabanud suure lumetormi tõttu. Õnneks jäi suurem õnnetus siiski toimumata ning lahtirebitud osa ei kukkunud alla, vaid jäi osaliselt kinni.

Esimeses etapis demonteeriti katkine katuseosa. Selgus, et puitkonstruktsioon andis järele putukkahjustuse tõttu.

Fotod: Külli Saard, Urmo Treisalt

Kuidas hoolitseda Jumala loodu eest?

Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu (Jh 3:16).

Tahaksin keskenduda tänases mõtiskluses lause esimesele poolele – *nõnda on Jumal maailma armastanud*. Näeme, et Jumala armastus maailma vastu on midagi nii suurt ja hoomamatut, et lausa Jumal ise otsustas tulla inimese kujul meie sekka, et maailm tema läbi päästetud saaks.

„Maailm" ehk kreeka keeles *kosmon* võib siin tähendada nii inimkonda kui ka kogu loodut. Kuid kas Jumal tuli maa peale selleks, et päästa vaid inimesi ja jätta ülejäänud loodu omapäi – kaduvuse orjusesse, nagu kirjutab Paulus kirjas Roomlastele? Ei, sealtsamast loeme, et „ka loodu ise vabastatakse kord kaduvuse orjusest Jumala laste kirkuse vabadusse" (Rm 8:21). Ka loodus ja loomad, kogu Jumala loodud mitmekesine tervik ootab pikisilmi lunastust koos inimkonnaga. Loodu ilma metsa, mere, raba ja kõrbeta – kõigi terviklike ökosüsteemideta – on sama poolik kui loodu ilma inimeseta.

Küll aga on inimesele antud võrreldes ülejäänud looduga eriline roll – seda harida ja hoida (1Ms 2:15). Mõnes kirjakohas on inimese rolli kirjeldatud sõnaga „valitsema", mida on ajaloos kohati tõlgendatud karmi ja vägivaldse valitsemisena, justkui õigustaks Piibel looduse mõtlematut ekspluateerimist inimese huvides. Valitseda saab aga ka hoole ja armastusega. Tõenäolisem on, et Jumal seadis inimesed maa eest vastutustundlikult hoolt kandma, olema n-ö head majapidajad (ingl *stewards*). Kui vaatame, kuidas Jumal ise maailma valitsemisest räägib, siis leidub seal ühest küljest hoolt ja armastust, kuid teisalt ka jõudu. Näiteks tuletab Jumal liobi raamatus meelde oma suurust: „Kus olid sina siis, kui mina rajasin maa? Vasta, kui sul niipalju tarkust on!" (Ii 38:4). Jumal kirjeldab pikalt, kuidas ta maailma lõi, ja küsib inimeselt, milline roll oli temal maailma loomises:

Ja kes sulges ustega mere, kui see esile murdes emaüsast välja tuli, kui ma panin pilved selle katteks ja pilkase pimeduse mähkmeks, kui ma sellele lõin korra, panin riivid ja uksed ning ütlesin: „Siiani sa võid tulla, mitte edasi, siin vaibugu su uhked lained!"? (Ii 8:8–11)

Jumal meenutab liobile inimese väiksust Jumala võimu kõrval. Kuid millisena Jumal oma võimu kujutab? Toob see võim hävingu? Ei, see hoopis loob uusi maastikke, lubab erinevatel eluvormidel eksisteerida. Jumal peatab mere, et saaks eksisteerida maa. Ta peatab päeva, et saaks tulla öö. Tema võim on tark ja mitmekesisust arvestav. Samuti leidub selles õrnust. Kui loeme liobi raamatut edasi, siis räägib Jumal, kuidas ta on koos loomade ja lindudega kogu nende elutee: „kas sa tead kaljukitsede poegimisaega, kas valvad hirvede sünnitust? Kas sa loed nende tiinuskuid ja tead aega, millal nad poegivad". Jumal on kohal ja valvab oma loodut – nii väljendub ka õrnus tema võimus.

liobi raamat tuletab meile meelde, kes tegelikult maailma lõi ja kes loodu eest hoolitsemise inimkonna kätte usaldas. Me ei tohiks küündida Jumala tasemele ja oma äranägemise järgi Jumala loodud protsesse ümber kujundada. Kahjuks oleme inimkonnana seda teinud. Kasutame loodusressursse rohkem kui loodus suudab taastoota, ning ületarbimise ja üleüldise mõtlematuse tagajärjed hakkavad üha enam ilmnema. Näiteks hakkavad kliimamuutuste tõttu Eestis tulevastel aastakümnetel sagenema äärmuslikud ilmanähtused nagu kuumalained ja äkkvihmad.

Mida saaksime Jumala loodu hoidmiseks igapäevaselt rohkem ära teha?

Esimene samm on mõtlemise muutmine. Kristlastena võiksime rohkem mõelda Jumala loodu terviklikkusele. Me ei seisa mitte loodusest eraldi, vaid oleme loodud koos kõige ümbritsevaga. Meil on vastutus hoolitseda maailma eest, mida Jumal nõnda armastab. Paljud kristlased ja kirikujuhid on kliimamuutused oma südameasjaks võtnud ka selle tõttu, kui palju inimkannatusi need tulevikus tuua võivad. Näiteks rõhutab paavst Franciscus oma entsüklikas „Laudato Si", et ekstreemsete ilmaolude tõttu kannatavad enim just maailma kõige vaesemad inimesed. Mida rohkem tajume sidet kogu looduga (sealhulgas teiste inimestega), seda enam tunneme ka tahet oma käitumist keskkonnasõbralikumaks muuta.

Teine samm ongi käitumise muutmine. Muidugi ei ole „roheline" eluviis kõigi jaoks ühtmoodi kättesaadav – see oleneb elukohast, tervisest, perest, ja muudest teguritest (näiteks on maal elavatel inimestel tihti võimatu oma autokasutust vähendada). Küll aga saame kõik ühtteist teha, vastavalt oma võimalustele. Kas sa oled vaadanud üle oma koduse energiakasutuse ja mõelnud, kuidas seda saaks veelgi efektiivsemaks muuta? Võibolla saad valida keskkonnasõbralikuma energiapaketi, oma maja paremini soojustada, või hoopis elektriradiaatorite asemel õhksoojuspumba kasutusele võtta. Kas oled mõelnud mõnel päeval oma igapäevased autosõidud teha hoopis ühistranspordiga, rattaga või jala? Kõigi jaoks ei ole autokasutuse vähendamine võimalik, kuid linna sees lühikeste vahemaade sõitmiseks võib ühistransport hästi sobida. Kas oled mõelnud süüa rohkem taimset ja kohalikku toitu? Statistika järgi söövad eestlased liha viis korda rohkem kui soovitavad riiklikud toitumissoovitused. Kõige suurem kasvuhoonegaaside jalajälg on aga just veise- ja loomalihal. Kas sorteerid kodus prügi liigiti ja püüad osta vaid seda, mida ka ära tarbid? Kõigi taoliste küsimustega tegelemine võib aidata su isiklikku keskkonnajalajälge vähendada.

Lõpuks on kõige olulisem ühine pingutus. Kristluses on keskseks mõisteks osadus – kristlaste seotus teineteisega Jumala kaudu. Vaid ühiselt Jumala loodu eest hoolitsedes saame meile usaldatud kohustust täita. Palugem, et meiegi võiksime maailma armastada nõnda, nagu seda on armastanud Jumal.

Laura Vilbiks

Kui soovite **interneti teel osa saada Kaarli koguduse uudistest, YouTube'i kanali saadetest ja ülekannest**, siis **märkige** ennast koguduse **Facebooki ja Instagrami jälgijateks** ja **YouTube'i kanali** tellijaks.

Facebookist ja Instagaramist leiate infot toimunud ja eesolevate sündmuste kohta, YouTube'i kanal toob lisaks igapühapäevaste missade vaatajateni mitu põnevat saatesarja: „Kaarli lood", „Kiriku pühadest ja mälestuspäevadest" ja „Vestlusi Piiblist".

VEEBRUAR KIRIKUS

K 01. VEEBRUAR kell 17:30 Missa
N 02. VEEBRUAR kell 07:45 Missa

TEENIMATU ARM – Me ei heida oma anumisi Su palge ette mitte oma õiguse pärast, vaid Sinu suure halastuse pärast! Tn 9:18

P 05. VEEBRUAR kell 10:00 Missa
E 06. VEEBRUAR kell 13:00 Missa
T 07. VEEBRUAR kell 18:00 Muusikaõhtu "Hing, olgu siht sul teavas"
Kavas Tuuliki Jürjo koorilooming. Laulavad Tallinna Kaarli, Jaani, Peeteli, Püha Vaimu ja Viiimsi koguduste koorid ning Keila ja Viljandi ansamblid. Sissepääs vaba.
K 08. VEEBRUAR kell 17:30 Missa
N 09. VEEBRUAR kell 07:45 Missa

JUMALA SÕNA KÜLV – Täna, kui teie Tema häält kuulete, ärge tehke oma südant kõvaks. Hb 3:15

P 12. VEEBRUAR kell 10:00 Missa
E 13. VEEBRUAR kell 13:00 Missa
T 14. VEEBRUAR kell 17:30 Muusikaõhtu
Galina Elshaeva – orel (Soome). Sissepääs vaba.
K 15. VEEBRUAR kell 17:30 Missa
N 16. VEEBRUAR kell 07:45 Missa

JUMALA ARMASTUSE OHVRITEE – Vaata, me läheme üles Jeruusalemma ja seal viiakse lõpule kõik see, mis prohvetid on kirjutanud Inimese Pojast! Lk 18:31

P 19. VEEBRUAR kell 10:00 Missa
E 20. VEEBRUAR kell 13:00 Missa
T 21. VEEBRUAR kell 17:30 Muusikaõhtu
Katrin Lehismets – sopran, Olga Gams – orel.
K 22. VEEBRUAR kell 17:30 Missa**, Tuhkapäev, palvepäev**
N 23. VEEBRUAR kell 07:45 Missa

JEESUS – KIUSATUSTE VÕITJA – Selleks ongi Jumala Poeg saanud avalikuks, et Ta tühistaks kuradi teod. 1Jh 3:8b

P 26. VEEBRUAR kell 10:00 Missa
E 27. VEEBRUAR kell 13:00 Missa
T 28. VEEBRUAR kell 17:30 Muusikaõhtu
Professor Andres Uibo oreliklass esitleb: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia magistrant Marten Meibaum – orel/tšello. Sisepääs vaba.

LEERIKOOL

14. jaanuar – 2. aprill 2023
1. aprill – 18. juuni 2023

Info ja registreerimine:
www.kaarlikogudus.ee/kogudus/leerikool/

Diakooniatöö

Koraalikoor
2. veebruar kell 13.
Seenioride klubi
igal kolmapäeval kell 14.
Toolivõimlemine
igal neljapäeval kell 12.

Ootame teid koguduse majas!

KODUNE ARMULAUD

Soovi ja vajaduse korral käivad koguduse vaimulikud ka kodus, haiglas ja hooldekodus armulauda jagamas.

Nii enda kui lähedase koduse armulaua soovist saavad koguduse liikmed teada anda kas koguduse kantseleisse või otse vaimulikule.

KOGUDUSE KANTSELEI

E, R kell 10–13
T, N kell 10–13, 14–16
K kell 10–13, 14–18

Õpetaja Jaak Aus, **abiõpetaja Kaisa Kirikal, diakonid: Saima Sellak-Martinson, Tiit Zeiger, Meelis Holsting.** Kohtumine tuleb eelnevalt kokku leppida.

telefon: 619 9100,
e-post: info@kaarlikogudus.ee
kodulehekülg: www.kaarlikogudus.ee
Facebook: EELK Tallinna Toompea Kaarli kogudus
pank: SEB EE171010022004706006
Swedbank EE392200221011214295
annetused remondi heaks:
Swedbank EE902200221040614950
annetused oreli hoolduse heaks:
Swedbank EE452200221057033689
annetused Kaarli Kooli toetuseks:
Swedbank EE332200221056298548